

Fund af døbefontspodie i Køge Kirkes tårnrum

NATIONALMUSEET
ANT. TOP. ARKIV

Køge kirke
Københavns amt

Jnr. 620/97

Fontepodium i tårnrum

Under omlægning af tårngulvet i Køge kirke stødte håndværkerne i tårnrummets sydvesthjørne på resterne af et cirkulært anlæg af kridtsten, som man i første omgang tolkede som en brønd eller fundament for en vindeltrappe. Museet blev tilkaldt og havde lejlighed til at opmåle og undersøge fundet den 28. maj 1997.

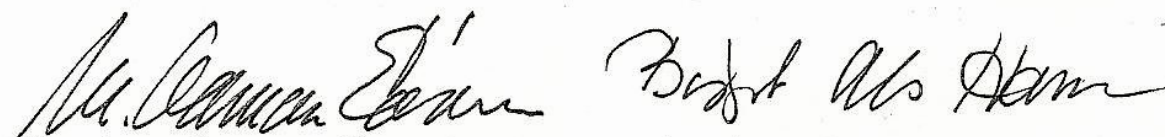
Det forekom mere sandsynligt, at det drejede sig om et podium til døbefonten, hvoraf det nederste trin lå tilbage som en cirkulær krans af kilehuggede kridtstenskvadre suppleret med kvadratiske sten ligeledes af kridt samt enkelte munkesten. Den østre trediedel af "kransstenene" og størsteparten af midten var fjernet - formentlig ved anlæggelse af senere begravelser. Stenene var lagt oven på groft sand iblandet byggeaffald (teglstumper og mørtel) og udfuget med mørtel. De resterende sten i midten af platformen var en blanding af kridtsten og tegl, der liegeledes var udløbet med mørtel. Diameteren var 240 cm og rundingen tangerede næsten vest og sydmuren, dog med en lille afstand på omkring 10 cm. Stenenes overflade var meget slidt, og ved den nordvestlige del af rundingen kunne sliddet følges over ni sten som et perfekt cirkelslag, der stoppede 30 cm fra kanten og angav placeringen af platformens øvre nu nedbrudte trin, der således må have haft en diameter på omkring 180 cm.

Op mod podiets nordvestre del var der rester af et gulv af uglaserede kvadratiske teglfliser med en side på 20 cm (prøve hjembragt D..../1997). Gulvets overflade lå ca. 15 cm lavere end podiets nederste trin, og fliserne var lagt i et tyndt lag rent strandsand oven på det tidligere omtalte lag af groft sand og byggeaffald, som også dannede underlag for podiets sten.

Det kunne ikke afgøres, om flisegulvet var tårnrummets oprindelige. Der fandtes dog ingen spor af ældre gulve.

En nøjere gennemgang af podiets kridtsten kunne antyde, at det var opbygget af "sammenbragt" materiale, idet de kileformede kridtsten var 9-10cm tykke, medens de kvadratiske var et par centimeter tykkere og hertil kom så munkestenene i podiets sydlige runding ind mod muren. Det er fristende at antage, at de kilehuggede sten har indgået i et mindre podium i den oprindelige romanske kirke. En sammentegning af disse sten viser, at det hypotitiske podium har haft en diameter på lige omkring to meter - en størrelse, der svarer godt til de tidligere undersøgte fontepodier i romanske landsbykirker.

28 maj 1997

Morten Aaman Sørensen og Birgit Als Hansen

Bilag: 3 sort-hvide fotografier nr. R 99091 og R 99093-94.
3 farvediapositiver 6x6 nr. 113212-14 og 7 farvediapositiver 24x36 nr. 113215-21.

1 måleblad, plan af podium 1:20

1 skitse af tårnrummets sydvesthjørne, med rekonstrueret podium og kirkens tidligere kalkstensfont indtegnet i plan og opstalt 1:20

Fund: 1 kvadratisk gulvflise af uglaseret lyst rødt murstensgods, sidens længde 20 cm, tykkelse 6 cm. D..../1997.

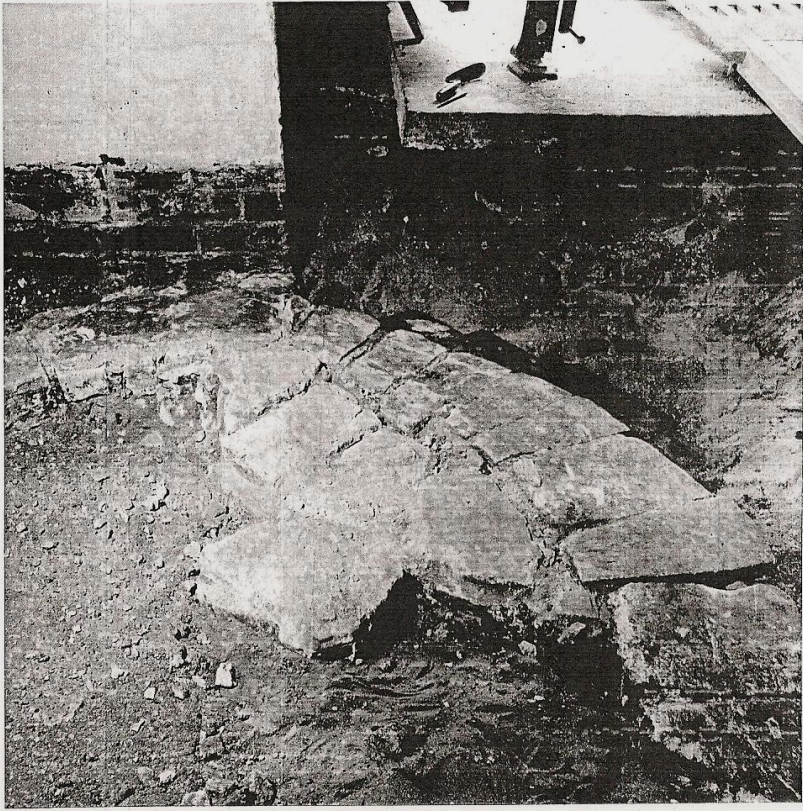
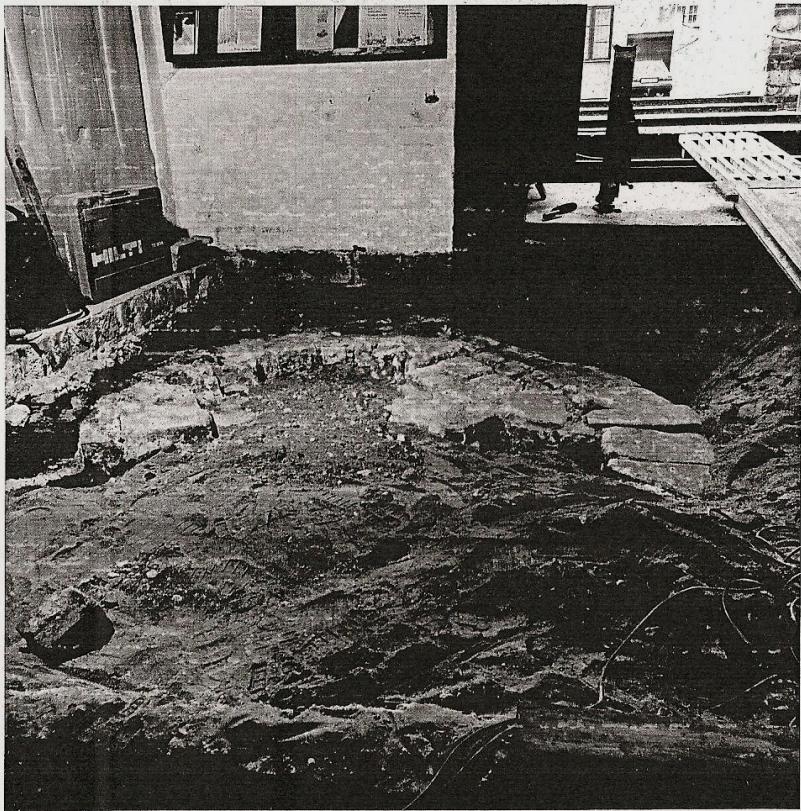
Køge

S. Nicolai kirke. Fontepodium i tårn.

negativformat
udsnitforstørrelse
lysbillede

X
☐
☐ Nationalmuseet 2. afd.
neg. nr. R 99090, R 99091
fotograf & år MAA 1997

Un 14,1-135

Køge

S. Nicolai kirke. Fontepodium i tårn.

negativformat
udsnitforstørrelse
lysbillede

X
☐
☐ Nationalmuseet 2. afd.
neg. nr. R 99093
fotograf & år MAA 1997

Un 14,1-135

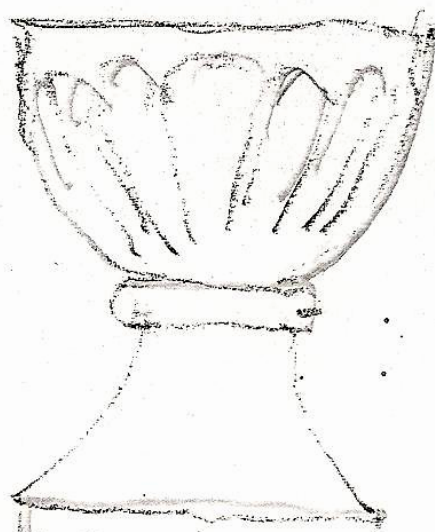
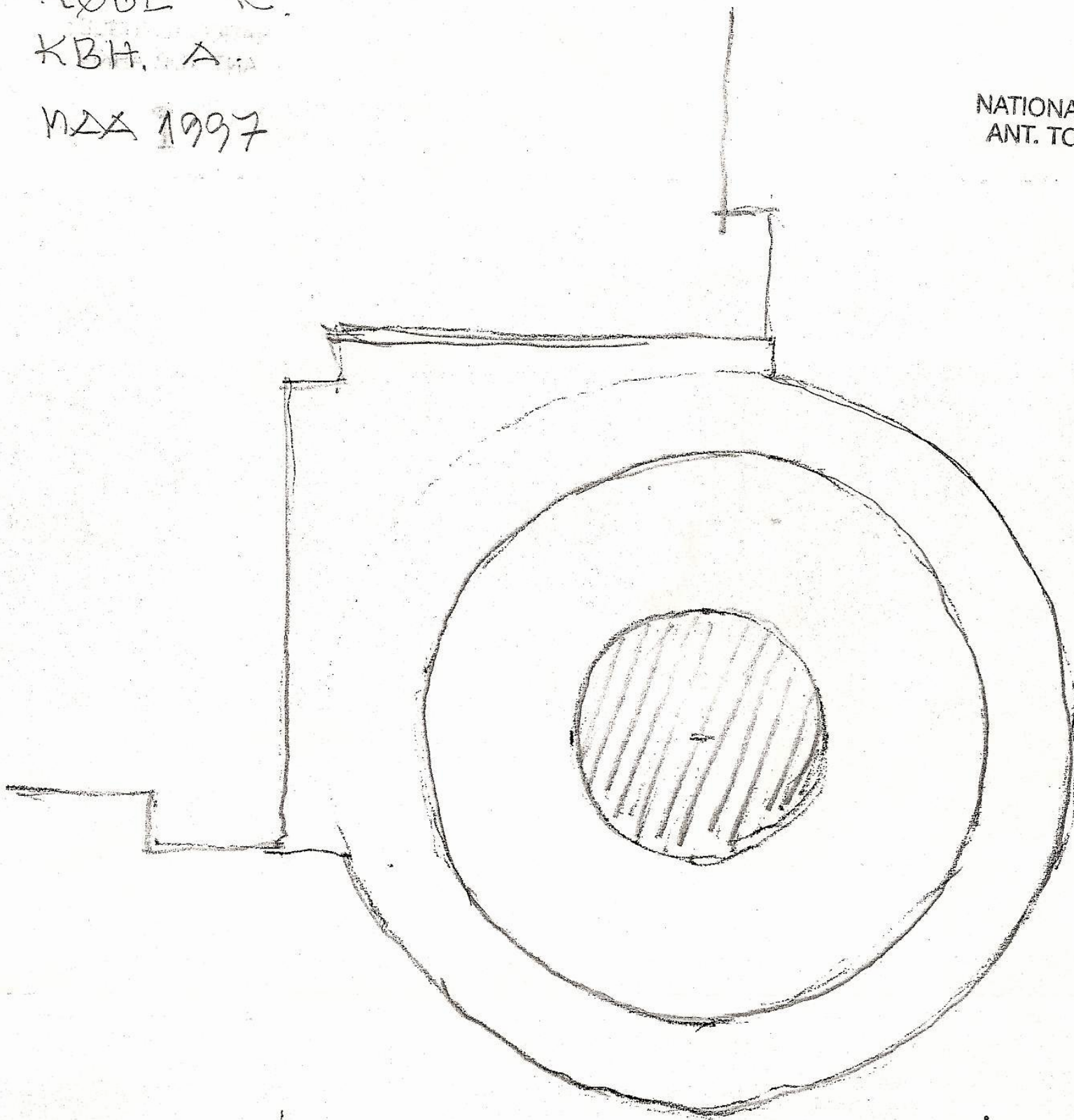

KØGE K.

KBH. A.

MΔΔ 1997

NATIONALMUSEET
ANT. TOP. ARKIV

BILAG til J. nr. 620/97

Dato 28/5-97

REKONSTRUKTION 1:20 AF FONTE PODIUM 1. + 2. DN

Har Køge Kirkes gamle kalkstensdøbefont stået i tårnrummet på det fundne døbefontspodie?

Tårnrummet havde ingen indgangsdør før o. 1866. I dag er tårnrummet hovedindgang til kirken. Den gamle hoveddør er bevaret og dørhåndtaget er stadigvæk det gamle fra 1866, årstallet er angivet på håndtaget. Døbefontspodiet blev fundet inde til højre for nuværende indgangsdør.

Indgang til kirken var bl.a. gennem Vor Frue Kapel, hvor nuværende døbefont har stået i det såkaldte Fontehus.

Køge Kirkes gamle døbefont dateres til o. 1250. Den er en rundbuet bægerblads døbefont i gotlandsk kalksten og har sandsynligvis haft sin plads på døbefontspodie i tårnrummet, som blev anvendt som dåbskapel.

I 1612 blev det kendt i byen, at døbefonten var blevet besudlet og blev delvis ødelagt og smidt ud af kirken.

Kummen dukkede op under et vejarbejde i Kirkestræde i 1800-tallet. Den katolske kirke i Køge fik den tilbudt, da døbefonten stammer fra den katolske tid i Danmark. Men med den baggrundshistorie døbefonten havde, ville man dog ikke bruge den til dåbshandlinger. I stedet blev den brugt til blomsterkumme i haven ved det katolske kapel på Elisevej nuv. Bjerggade, hvor redaktør Frederik Opffer og familie boede.

I 1937 blev fontens fod fundet under dåbskapellets gulv, Vor Frue Kapels nordre side, Fontehus. Samme år blev kummen skænket til Køge Museum af redaktør Frederik Opffers bo (Opffer død 1936) og her blev fod og kumme forenet.

I 1993 blev fonten en del af Kirkehistorisk Udstilling i Vor Frue Kapel. I 2008 tog Køge Museum fonten tilbage.

Artikel med fotos af Susanne Fabritius de Tengnagel 2017.

Den gamle døbefont i en ensom krog på Køge Museum, foto fra 2019 af Susanne Fabritius de Tengnagel.